

Bacalaureat - teste pregătitoare

Gabriel MÎRȘANU¹

Testul 1

I. 1. a) Se consideră funcțiile $f: A \rightarrow B$, $g: B \rightarrow C$ unde A, B, C sunt submulțimi ale lui \mathbf{R} . Să se arate că:

- (i) dacă $g \circ f$ este injectivă, atunci f este injectivă;
- (ii) dacă $g \circ f$ este surjectivă, atunci g este surjectivă.

b) Fie $f: (0, \infty) \rightarrow (0, \infty)$ o funcție cu proprietatea $(f \circ f)(x) = x^2, \forall x \in (0, \infty)$. Să se arate că:

- (i) f este o funcție bijectivă;
- (ii) $f(x^2) = f^2(x), \forall x \in (0, \infty)$;
- (iii) $\sqrt{f(x)} = f(\sqrt{x}), \forall x \in (0, \infty)$.

2. Fie șirul $(x_n)_{n \geq 0}$ definit prin: $x_0 = 0, x_{n+1} = \sqrt{6 - x_n}$.

- a) Să se studieze monotonia și mărginirea șirului $(x_{2n})_{n \geq 0}$.
- b) Să se studieze monotonia și mărginirea șirului $(x_{2n+1})_{n \geq 0}$.
- c) Să se arate că șirul $(x_n)_{n \geq 0}$ este convergent și să se calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n$.

3. Fie elipsa de ecuație: $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} - 1 = 0$.

a) Să se arate că dreapta $y = mx + n$ este tangentă elipsei dacă și numai dacă $n = \pm \sqrt{a^2 m^2 + b^2}$.

b) Să se determine locul geometric al punctelor din plan din care se pot duce tangente perpendiculare la elipsă.

II. 1. Se consideră determinantul $\Delta = \begin{vmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ a & b & c & x \\ a^2 & b^2 & c^2 & x^2 \\ a^4 & b^4 & c^4 & x^4 \end{vmatrix}$, unde $a, b, c, x \in \mathbf{R}$.

a) Dezvoltați determinantul după coloana a patra punând rezultatul sub forma unui polinom $p(x)$.

b) Determinați coeficientul dominant și rădăcinile polinomului $p(x)$.

c) Scrieți polinomul sub formă de produs.

2. Fie funcția continuă $f: [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$. Să se arate că pentru orice cuplu de numere reale pozitive α, β se poate determina un număr $c \in [a, b]$, astfel încât

$$\alpha f(a) + \beta f(b) = (\alpha + \beta) f(c).$$

¹ Profesor, Liceul Teoretic "Gr. Moisil", Iași

III. Fie $G = (-k, k)$, unde $k \in \mathbf{R}$, $k > 0$. Pe G se definește o operație: $(x, y) \rightarrow x * y = \frac{k^2(x+y)}{k^2 + x \cdot y}$.

a) Arătați că $(G, *)$ este grup abelian.

b) Arătați că funcția $f: G \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \frac{1}{2k} \ln \frac{k+x}{k-x}$ este un izomorfism între grupurile $(G, *)$ și $(\mathbf{R}, +)$.

IV. a) Fie $f: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$ o funcție continuă și periodică de perioadă principală T . Să se arate că

$$\int_a^{a+nT} f(x) dx = n \cdot \int_0^T f(x) dx, \quad \forall a \in \mathbf{R} \text{ și } n \in \mathbf{N}.$$

b) Folosind punctul a), să se calculeze :

$$\lim_{\substack{\varepsilon \rightarrow 0 \\ \varepsilon > 0}} \int_{-1+\varepsilon}^{1+\varepsilon} \frac{|\sin n \arccos x|}{\sqrt{1-x^2}} dx.$$

Testul 2

I. 1. Se dă o mulțime A care are n elemente. Împărțim toate submulțimile lui A în clase (disjuncte), punând în aceeași clasă toate submulțimile lui A care au același număr de elemente. Care dintre aceste clase este cea mai numeroasă ?

2. Fie $f: \mathbf{R} \setminus \{1, 2\} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \frac{1}{x^2 - 3x + 2}$ și $a_n = n^2 \sum_{k=0}^n \frac{1}{k!} f^{(k)}(n+3)$.

a) Să se determine derivatele de ordin n a lui x .

b) Să se calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n$

3. Se consideră punctele $A(-2,1)$, $B(2,-1)$, $C(-1,8)$.

a) Să se calculeze perimetrul triunghiului ABC .

b) Să se determine coordonatele punctului D , al patrulea vârf al paralelogramului $ABCD$, pentru care BC este o diagonală.

c) Să se scrie ecuația cercului circumscris triunghiului ABC .

II. 1. Fie familia de funcții de gradul al doilea :

$$f_m(x) = (m+1)x^2 - mx + 1, \quad m \in \mathbf{R} \setminus \{-1\}$$

a) Să se arate că parabolele asociate acestor funcții trec prin două puncte fixe.

b) Să se determine locul geometric al punctelor descris de vârfurile parabolilor.

2. Să se determine o primitivă a funcției $f: [0, 1] \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \ln(\sqrt{1+x} - \sqrt{1-x})$.

III. Fie polinomul $f \in \mathbf{Z}_6[X]$, $f = \hat{4}x^4 + \hat{2}x^3 + \hat{2}x^2 + \hat{4}x + \hat{3}$.

a) Să se arate că f nu admite rădăcini în \mathbf{Z}_6 .

b) Să se arate că f se poate descompune în produsul a două polinoame, din care unul de gradul întâi.

IV. Fie funcția $f: D \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \begin{vmatrix} |x| & \ln|x| & 0 \\ 0 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & \ln|x| \end{vmatrix}$.

a) Să se determine domeniul maxim de definiție D și apoi să se studieze continuitatea și derivabilitatea funcției f .

b) Să se arate că restricția lui f la $(0, \infty)$ este bijectivă și apoi să se calculeze

$$(f^{-1})'(0), (f^{-1})''(0).$$

c) Să se determine primitivele lui f pe \mathbf{R}^* .

d) Să se calculeze aria suprafeței plane determinate de graficul funcției f , axa Ox și dreptele $x=1, x=3$.

Testul 3

- I. 1. Să se rezolve inecuația : $2^{3x} + 8^{-x} + 3 \cdot 2^x - 8 + 3 \cdot 2^{-x} \leq 0$.
2. Fie $x \in \mathbf{R} \setminus \{1\}$ și $S(x) = x + x^2 + \dots + x^n$.
- a) Să se calculeze $S(x)$ și $S'(x)$.
- b) Folosind a) să se calculeze $T(x) = x + 2x^2 + 3x^3 + \dots + nx^n$.
- c) Să se calculeze limita șirului $(a_n)_{n \geq 1}$ cu $a_n = \sum_{k=1}^n \frac{k}{2^k}$.
- II. 1. Fie M mulțimea matricilor de tipul (m, n) în care toate elementele sunt egale cu 1 sau (-1) și astfel încât produsul numerelor din fiecare linie, respectiv coloană să fie egal cu (-1) . Să se calculeze numărul de elemente al mulțimii M .
2. a) Enunțați *teorema lui Lagrange*.
- b) Aplicați *teorema lui Lagrange* funcției $f : [e, \pi] \rightarrow \mathbf{R}, f(x) = \ln x$.
- c) Demonstrați inegalitatea : $e^\pi > \pi^e$.
- III. 1. Fie $G = \{f_\alpha : (b, \infty) \rightarrow \mathbf{R} \mid f_\alpha(x) = b + (x-b)^\alpha, \alpha \in \mathbf{R}^*, b > 0\}$.
- a) Să se arate că (G, \circ) este grup abelian.
- b) Să se demonstreze că $(G, \circ) \cong (R, \cdot)$.
2. Fie $P \in \mathbf{Z}[X]$ un polinom pentru care $P(0), P(1)$ sunt impare. Să se arate că ecuația $P(x)=0$ nu are rădăcini întregi.
- IV. 1. Fie funcția $f : I \rightarrow \mathbf{R}, I$ interval inclus în \mathbf{R} $a \in I$ și funcția f este derivabilă în a .
Să se calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} n \left[f\left(a + \frac{1}{n}\right) + f\left(a + \frac{2}{n}\right) + \dots + f\left(a + \frac{k}{n}\right) - kf(a) \right]$, unde $k \in \mathbf{N}^*$ este fixat.
2. Fie șirul $(a_n)_{n \geq 1}$ cu termenul general $a_n = \int_0^1 x(1-x)^n dx, n \in \mathbf{N}^*$.
- a) Să se determine a_n .
- b) Să se calculeze $b_n = \sum_{k=1}^n a_k$.
- c) Să se calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} b_n$.

Testul 4

- I. 1. Fie $x_1, x_2, \dots, x_n, \dots$ un șir de numere reale nenule. Să se arate că acest șir este o progresie aritmetică, dacă și numai dacă pentru orice $n \geq 2$, avem relația :

$$\frac{1}{x_1 x_2} + \frac{1}{x_2 x_3} + \dots + \frac{1}{x_{n-1} x_n} = \frac{n-1}{x_1 x_n}.$$

2. Se consideră șirul $(x_n)_{n \geq 0}$, $x_n = n\pi - 2n \operatorname{arctg} n$.

a) Să se arate că $(x_n)_{n \geq 0}$ este un șir monoton și mărginit.

b) Să se calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n$.

3. Să se demonstreze că produsul distanțelor unui punct oarecare al hiperbolei

$$\frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} - 1 = 0, \text{ la cele două asimptote, este egal cu } \frac{a^2 b^2}{a^2 + b^2}.$$

II. 1. Determinați părțile stabile finite ale lui \mathbf{Z} în raport cu înmulțirea. Este $\mathbf{R} \setminus \mathbf{Q}$ parte stabilă a lui \mathbf{R} în raport cu adunarea, respectiv cu înmulțirea?

2. Fie funcția $f: [0, x] \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \int_0^x \ln \frac{1-t}{1+t} dt$, $x \in (0, 1)$.

a) Să se calculeze $f'(x)$.

b) Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{\arcsin x^2}$.

III. Fie (G, \cdot) și (G, \cdot') două grupuri, $f: G \rightarrow G'$ un morfism de grupuri și mulțimea

$\operatorname{Ker} f = \{x \in G \mid f(x) = e'\}$, e' fiind elementul neutru al lui G' .

a) Să se arate că $\operatorname{Ker} f$ este subgrup al lui G .

b) Să se arate că morfismul f este injectiv dacă și numai dacă $\operatorname{Ker} f = \{e\}$.

IV. 1. Fie funcția $g: [0, 1] \rightarrow \mathbf{R}$, $g(x) = \begin{cases} x^3, & x \in [0, 1] \setminus \{1, \frac{1}{2}, \dots, \frac{1}{n}\} \\ 3^x, & x \in \{1, \frac{1}{2}, \dots, \frac{1}{n}\} \end{cases}$ $n \in \mathbf{N}^*$.

Să se arate că g este integrabilă pe $[0, 1]$ și să se calculeze $\int_0^1 g(x) dx$.

2. Se consideră funcția $f: (0, \infty) \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \frac{p}{x} - \frac{\ln x}{x}$, $n \in \mathbf{N}^*$.

Să se calculeze $S(m)$, aria suprafeței mărginită de graficul funcției f , axa Ox , și dreptele $x=1$, $x=m$ ($m > 1$). Să se determine m , astfel încât $S(m) = p \ln m - 1/2$.

Testul 5

I. 1. Fie șirul de numere complexe $(z_n)_{n \geq 1}$ definit prin $z_1 = -i, z_2 = i, z_n - z_{n-1} = q(z_{n-1} - z_{n-2})$ pentru $n \geq 2$, q fiind un număr complex dat diferit de 1.

a) Calculați z_3 și z_4 .

b) Arătați că $z_n - z_{n-1} = 2iq^{n-2}$ și deduceți că $z_n - z_1 = 2i \frac{1-q^{n-1}}{1-q}$.

c) Arătați că afirmațiile " $z_n = -i$ " și " q este rădăcină de ordinul $n-1$ a unității sunt echivalente.

2. a) Definiți noțiunea de punct de inflexiune al unei funcții și dați interpretarea geometrică.
- b) Să se determine punctele de inflexiune ale funcției : $f: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \sqrt[3]{x-1} + \sqrt[3]{x+1}$.
3. Fie elipsa (E) : $\frac{x^2}{4} + \frac{y^2}{3} - 1 = 0$.
- a) Să se scrie ecuațiile tangentelor la elipsă, duse din punctul $A(-16, 9)$.
- b) Dacă se notează cu T_1, T_2 punctele de contact ale celor două tangente de la punctul a) cu elipsa (E), să se determine ecuația dreptei T_1T_2 .
- c) Calculați distanța de la punctul A la dreapta T_1T_2 .
- II. 1. a) Rezolvați în \mathbf{R} inecuația $\frac{1 - \sqrt{1-x^2}}{x} > \frac{3}{4}$.
- b) Să se găsească rangul celui mai mare termen din dezvoltarea $\left(\frac{6}{7} + \frac{1}{7}\right)^{2002}$.
2. a) Arătați că funcția $f: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \begin{cases} 1, & x \in \mathbf{Q} \\ 0, & x \in \mathbf{R} \setminus \mathbf{Q} \end{cases}$ nu admite primitive pe \mathbf{R} .
- b) Găsiți o funcție $g: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$ care nu admite primitive pe \mathbf{R} , astfel încât funcția compusă $f \circ g$ să admită primitive pe \mathbf{R} (f fiind funcția de la punctul a)).
- III. 1. Arătați că polinomul $f = x^2 + 3x + 3$ divide polinomul, $g = (x+1)^{3n+2} + x + 2, \forall n \in \mathbf{N}^*$.
2. Fie $\hat{a}, \hat{b} \in \mathbf{Z}_n$, și ecuația $\hat{a} \cdot x = \hat{b}$. Arătați că:
- a) dacă $(a, n) = 1$, atunci ecuația $\hat{a} \cdot x = \hat{b}$ admite soluție unică.
- b) dacă $(a, n) = d > 1$ și d nu divide pe b , atunci ecuația $\hat{a} \cdot x = \hat{b}$ nu are soluții.
- IV. 1. Fie funcția $f: [0, \infty) \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \begin{cases} |x \ln x - x|, & x \in (0, \infty) \\ 0, & x = 0 \end{cases}$.
- a) Studiați continuitatea și derivabilitatea lui f pe $[0, \infty)$
- b) Studiați variația funcției f și reprezentați graficul ei.
- c) Arătați că restricția lui f la $[e, \infty)$ are inversă, f^{-1} , și studiați derivabilitatea lui f^{-1} .
- d) Calculați $f'(e^3)$ și $(f^{-1})''(2e^2)$.
- e) Calculați aria suprafeței plane mărginită de graficul funcției f , axa Ox , și dreptele $x = \sqrt{e}$, $x = e^2$.
2. Fie $f: (0, \infty) \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = e^{x^2} - 1 - x^2 - x^4$.
- a) Să se arate că $f'(x) > 0, \forall x > 0$.
- b) Să se arate că $f(x) > 0, \forall x > 0$.
- c) Să se demonstreze că : $\int_0^1 e^{x^2} dx > 1,43$.